

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

Кафедра економіки підприємств, бізнес-адміністрування та
регіонального розвитку

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету економіки і
підприємництва



(Соловйов О.В.)
_____ 2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ВПШ1 Економіка і організація діяльності підприємств
міського господарства**


галузь знань 0305 Економіка та підприємництво

напрямок підготовки 6.030504 Економіка підприємства

факультет економіки і підприємництва


2014 – 2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Робоча програма з дисципліни „Економіка і організація діяльності підприємств міського господарства” для студентів за напрямом підготовки 6.030504 „Економіка підприємства”.

Розробник: ст.викладач кафедри економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального розвитку Славута О.І. 

Робочу програму схвалено на засіданні випускової кафедри економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального розвитку.

Протокол від “ 29 ” 08 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри  (Димченко О.В.)

Програма відповідає формі Робочої програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ  (Число решено 11) “ 14 ” листопада 2014 р.

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2014

© О. І. Славута, 2014

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників ↓↓↓	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 2,5	Вибіркова	Рік (роки) підготовки	
		4-й	4-й
		Семестр(и)	
		9-й	7-й
Загальна кількість годин – 90	Галузь знань 0305 „Економіка та підприємництво” Напрямок підготовки 6.030504“Економіка підприємства”	Лекції, год.:	
Модулів – 1		17	6
Змістових модулів (ЗМ) – 3		Практичні, семінарські, год.:	
		17	8
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Фахове спрямування: Економіка підприємств міського господарства	Лабораторні, год.:	
		-	-
Індивідуальне (науково-дослідне) завдання (ІЗ): контрольна робота для студентів заочної форми навчання	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Самостійна робота, год.:	
		56	76
		Індивідуальні завдання:	
		-	18
		Вид контролю:	
		Диференційований залік	

Питома вага кількості аудиторних годин в загальному обсязі дисципліни для денної форми навчання становить 38%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни „Економіка і організація діяльності підприємств міського господарства” є формування у студентів сучасного економічного мислення, глибокого комплексного розуміння проблем функціонування та розвитку підприємств міського господарства та опанування навичками їх практичного розв’язання.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни „Економіка і організація діяльності підприємств міського господарства” є допомогти студентам набути ґрунтовних знань з економічних основ функціонування підприємств міського господарства в умовах реформування галузі, навчити приймати науково обґрунтовані господарсько-управлінські рішення в сфері ЖКГ.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати :

- комплекс заходів нормативно-правового характеру для забезпечення господарсько-економічної діяльності підприємств міського господарства;
- стандарти, методи і процедури тарифоутворення у відповідності до галузі міського господарства.

вміти :

- зібрати інформацію про господарсько-економічну діяльність підприємств міського господарства;
- розраховувати показники виробничої програми окремих підприємств міського господарства, застосовувати характеристику об’єктів експлуатації для відповідних експлуатаційних підприємств;
- обчислювати показники ефективності діяльності підприємств міського господарства, розробляти заходи щодо їх покращення;
- встановлювати відповідність якості комунальної продукції(послуг) вимогам стандартів, законам, нормативно-правовим актам та умовам договору щодо їх надання.

мати компетентності:

- здатність до аналізу інформації про господарсько-економічну діяльність підприємств міського господарства;
- здатність оцінювати вплив проектних заходів на показники діяльності підприємства;
- здатність до обґрунтування напрямків покращення діяльності підприємства з урахуванням його галузевих особливостей.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Економіка і організація діяльності підприємств міського господарства

Змістовий модуль 1. Організація діяльності підприємств міського господарства

Тема 1.1. Місто як соціально-економічна система

Історія розвитку міст, сутність міста та його функції. Фактори зростання і етапи розвитку міст, містоутворююча та містообслуговуюча сфери. Класифікація міст за розміром, за ознакою взаємного розташування, за характером функцій, за територіально-адміністративною ознакою.

Тема 1.2. Міське господарство у структурі суспільного виробництва

Економічна структура національної економіки та місце міського господарства в ній. Сутність міського господарства та класифікація галузей і підприємств, що до нього відносяться. Плив на діяльність підприємств особливостей їх функціонування: місцевий характер діяльності, комплексний характер розвитку, різноманітність видів діяльності, однорідність продукції, наявність постійного контингенту споживачів, нерівномірність споживання.

Тема 1.3. Галузеві особливості організації діяльності підприємств міського господарства

Організація діяльності підприємств житлового господарства. Організація діяльності підприємств комунального господарства: санітарно-технічні, енергетичні, транспортні підприємства. Організація діяльності підприємств міського благоустрою: шляхове та зелене господарство, зовнішнє освітлення.

Тема 1.4. Виробнича програма підприємств житлово-комунального господарства

Специфіка натуральних та вартісних вимірників виробничої програми підприємств ЖКГ. Формування показників виробничої програми комунальних, готельних та транспортних підприємств. Перелік показників, що характеризують об'єкти експлуатації для невиробничих підприємств. Методи розробки виробничої програми, особливості визначення виробничої потужності підприємств ЖКГ.

Змістовий модуль 2. Ефективність господарювання житлово-комунальних підприємств

Тема 2.1. Собівартість продукції (послуг)

Сутність і методи калькулювання собівартості продукції(послуг). Характеристика витрат підприємств ЖКГ за статтями калькуляції. Особливості калькулювання в окремих галузях ЖКГ. Фактори зниження собівартості продукції(послуг) ЖКГ.

Тема 2.2. Тарифна політика в житлово-комунальному господарстві

Комунальні тарифи і методи їх формування. Етапи процесу формування тарифу. Законодавча база формування тарифів в ЖКГ України. Характеристика тарифної системи України. Напрямки вдосконалення тарифної політики в сфері житлово-комунальних послуг.

Тема 2.3. Фінансово – економічні результати та ефективність діяльності комунальних підприємства

Особливості формування доходів комунальних підприємств окремих сфер діяльності: житлові, водопровідно-каналізаційні, енергетичні, транспортні, готельні підприємства. Фактори формування фінансового результату підприємств ЖКГ та напрямки покращення фінансового стану.

Змістовий модуль 3. Особливості ресурсного забезпечення діяльності підприємств міського господарства

Тема 3.1. Основні фонди підприємств міського господарства

Особливості складу і структури основних фондів підприємств ЖКГ. Амортизація основних фондів підприємств МГ. Види і джерела відтворення основних фондів МГ. Сучасний стан основних фондів МГ України і напрямки його покращення.

Тема 3.2. Оборотні кошти підприємств міського господарства

Особливості складу і структури оборотних коштів підприємств МГ. Визначення потреби у оборотних коштах на підприємствах ЖКГ. Напрямки оптимізації формування виробничих запасів. Розрахунок оптимального розміру поставки.

Тема 3.3. Виробництво і якість продукції підприємств міського господарства

Поняття якості продукції(послуг). Групи показників якості житлово-комунальних послуг. Нормативна база визначення якості житлово-комунальних послуг. Напрямки підвищення якості в сучасних умовах.

4. Структура навчальної дисципліни «Економіка і організація діяльності підприємств міського господарства»

Змістові модулі та теми	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	лаб	пр	срс		лек	лаб	пр	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
МОДУЛЬ 1. Економіка і організація діяльності підприємств міського господарства										
Змістовий модуль 1. Організація діяльності підприємств міського господарства										
Тема 1.1.	7	1	-	1	5	6	-	-	-	6
Тема 1.2.	7	1	-	1	5	6	1	-	-	5
Тема 1.3.	8	2	-	2	4	6	-	-	-	6
Тема 1.4.	8	2	-	2	4	6	1	-	2	3
Разом за ЗМ 1	30	6	-	6	18	24	2	-	2	20
Змістовий модуль 2. Ефективність господарювання житлово-комунальних підприємств										
Тема 2.1.	10	2	-	2	6	8	-	-	1	7
Тема 2.2.	10	2	-	2	6	8	1	-	1	6
Тема 2.3.	10	2	-	2	6	8	1	-	1	6
Разом за ЗМ 2	30	6	-	6	18	24	2	-	3	19
Змістовий модуль 3. Особливості ресурсного забезпечення діяльності підприємств міського господарства										
Тема 3.1.	10	2	-	2	6	8	-	-	1	7
Тема 3.2.	10	2	-	2	6	8	1	-	1	6
Тема 3.3.	10	1	-	1	8	8	1	-	1	6
Разом за ЗМ 3	30	5	-	6	20	24	2	-	3	19
Індивідуальне завдання										
Інд. завдання (ІЗ) КР	-	-	-	-	-	18	-	-	-	18
Разом за дисципліною	90	17	-	17	56	90	6	-	8	76

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття програмою не передбачені

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Місто як соціально-економічна система	1	-
2	Міське господарство у структурі суспільного виробництва	1	-
3	Галузеві особливості організації діяльності підприємств міського господарства	2	-
4	Виробнича програма підприємств житлово-комунального господарства	2	2
5	Собівартість продукції (послуг)	2	1
6	Тарифна політика в житлово-комунальному господарстві	2	1
7	Фінансово – економічні результати та ефективність діяльності комунальних підприємств	2	1
8	Основні фонди підприємств міського господарства	2	1
9	Оборотні кошти підприємств міського господарства	2	1
10	Виробництво і якість продукції підприємств міського господарства	1	1
	Разом	17	8

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття програмою не передбачені

8. Самостійна робота

№ з/п	Види роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
Модуль 1			
1	Виконання контрольної роботи	-	18
2	Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	56	58
	Разом	56	76

9. Індивідуальні завдання (ІЗ)

Навчальним планом передбачено виконання студентами заочної форми навчання контрольної роботи. Контрольна робота - один із видів індивідуальної роботи студента, який має на меті застосування знань студентів при вирішенні конкретного фахового завдання і вироблення вміння самостійно працювати з

навчальною і науковою літературою, електронно-обчислюваною технікою, сучасними інформаційними засобами і технологіями.

Мета роботи – зміцнити теоретичні знання й розвинути практичні навички вирішення економічних питань підприємств міського господарства.

Контрольна робота складається з трьох завдань за окремими темами. Варіанти завдань визначають за вказівками, наведеними в кожному завданні. Перед виконанням контрольної роботи слід вивчити теоретичний матеріал за лекціями і рекомендованою літературою. При виконанні роботи студенти можуть отримати консультацію у викладача.

10. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні, репродуктивні (пояснювально-ілюстративні). Розв'язок задач. Конспектування лекцій. Самостійна робота.

11. Методи контролю

Усне опитування. Практичні індивідуальні і командні завдання. Тестування. Контрольні роботи. Практична перевірка умінь і навичок. Розв'язок задач. Диференційований залік із використанням підсумкових тестових завдань.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

для студентів денної форми навчання

Поточна атестація та самостійна робота										Підсумковий контроль (диф.залік)	Сума
ЗМ 1				ЗМ 2			ЗМ 3				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	30%	100%
25%				25%			20%				
70%											

для студентів заочної форми навчання

Поточна атестація та самостійна робота										Підсумковий контроль (диф. залік)	Сума	
ЗМ 1				ЗМ 2			ЗМ 3					ІЗ (КР)
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	25%	30%	
15%				15%			15%					
70%												

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	для диф. заліку	для заліку	
90-100	відмінно	зараховано	A
82-89	добре		B
74-81			C
64-73			D
60-63	задовільно		E
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	Fx
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

13. Методичне забезпечення

1. Славута О. І. Конспект лекцій з дисципліни «Економіка і організація діяльності підприємств міського господарства» (для студентів 3-4 курсів усіх форм навчання напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства») / Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад.: О. І. Славута. – Х.: ХНУМГ, 2014. – 46 с.

2. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни „Економіка і організація діяльності підприємств міського господарства” (для студентів 3-4 курсів усіх форм навчання напряму підготовки 6.030504 „Економіка підприємства”) (№1248) / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: О. І. Славута, І.В.Покуца, О. М. Бурак. Х.:ХНАМГ, 2012 – 40 с.

3. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни „Економіка і організація діяльності підприємств міського господарства” (для студентів 4 курсу заочної форми навчання напряму підготовки 6.030504 „Економіка підприємства”) (№1249) / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: О.І.Славута. Х.:ХНАМГ, 2012 – 20 с.

4. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з дисципліни „Економіка і організація діяльності підприємств міського господарства” (для студентів 3-4 курсу всіх форм навчання напряму підготовки 6.030504 „Економіка підприємства”) / Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад.: О. І. Славута. – Х.: ХНУМГ, 2014. – 35 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Славута О.І. Економіка і організація діяльності підприємств міського господарства: Навч. посібник. – Харків, ХНАМГ, 2009. – 284 с.
2. Шилова Т.О. Міське комунальне господарство: Навч. посібник.- К.:КНУБА, 2006.-272с.
3. Экономика города: Учеб. пособие для вузов/ Под ред. докт.экон. наук, проф. Ю.Ф.Симионова. – М.:ИКЦ «МарТ», 2006.

Допоміжна

1. Агаджанов Г. К. Экономика водопроводно - канализационных предприятий. - Харьков, 2000.
2. Кривуцький В. Природні монополії та необхідність державного регулювання їх функціонування.- Львів: Львівська політехніка, 2004.
3. Малахова Н.Б.Естественные монополии: сущность и институциональные механизмы регулирования. -Харьков: ИД «ИНЖЭК», 2006.
4. Основы экономики столичного мегаполиса. – М.: ЗАО „Изд-во „Экономист”, 2006.
5. Петросов В.А. Управління регіональними системами водопостачання: Наукове видання – Харків: Основа, 1999.
6. Про електроенергетику: закон України від 16 жовтня 1997р. N 575/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – N 1
7. Про житлово-комунальні послуги: закон України від 24 червня 2004р. N 1875-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – N 47
8. Про місцеве самоврядування в Україні: закон України від 21 травня 1997 р. N 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – N 24
9. Про міський електричний транспорт: закон України від 29 червня 2004р. N 1914-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – N 51
- 10.Про питну воду і питне водопостачання: закон України від 10 січня 2002р. N 2918-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – N 16
- 11.Про тепlopостачання : закон України від 2 червня 2005р. N 2633-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – N 28
- 12.Про ціни і ціноутворення: закон України від 3 грудня 1990 р. N 507-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1990.– N 52

15. Інформаційні ресурси

1. Інформаційно-аналітичне видання „Житлово-комунальне господарство України”- Режим доступу : : <http://www.jkg-ukraine.com.ua/>
2. Сайт інформаційно-аналітичного порталу „Україна комунальна” - Режим доступу : <http://www.jkg-portal.com.ua/>

Аркуш актуалізації

Робоча програма навчальної дисципліни Економіка і організація діяльності підприємств міського господарства

за напрямом / спеціальністю підготовки 6.030504 “Економіка підприємства”

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року